

KAKO DOMA Z OTROKOM RAZVIJATI VEŠČINE SLUŠNE POZORNOSTI?

Živimo v svetu, ki nas vsakodnevno bombardira z dražljaji, zlasti z vidnimi. Posledica tega in hitrega življenjskega sloga je, da ne znamo več poslušati. Na slušne dražljaje smo manj pozorni in jih hitro pozabimo. To je še posebej očitno pri otrocih. V šoli pa je ravno slušni kanal bistven za uspeh. Brez dobre slušne pozornosti otroci preslišijo navodila, si jih ne zapomnijo ter slabo sledijo razlagi učne snovi. Da bi svojemu otroku tudi doma v vašem vsakdanu pomagali uriti potrebne sposobnosti poslušanja, vam svetujemo nekaj dejavnosti, ki jih lahko vključite v vsakodnevno rutino. Dejavnosti so primerne za predšolske otroke in otroke prve triade osnovne šole.

Na mizo stresite škatlo barvic. Nato glasno imenujte zaporedje barv (začnite s tremi) in izzovite svojega otroka, da pobere barvice, ki ste jih našteali, v pravilnem vrstnem redu.

Po kosilu ali večerji prosite otroka, da pospravi mizo. Prosite ga, da prinese po eno stvar naenkrat in ga izzovite, da pozorno prisluhne in prinese le zahtevan predmet.

Zjutraj povejte svojemu otroku eno dejavnost, ki jo boste skupaj počeli popoldne. Povejte mu tudi kje, kdaj ali kako boste to naredili. Med kosilom prosite otroka, naj vas spomni na to dejavnost.

Pred odhodom v trgovino povejte otroku tri stvari, ki jih morate kupiti, in ga zadolžite, da si jih zapomni in jih v trgovini poišče. Če kakšno stvar pozabi, mu pomagajte z namigom.

Otroku berite uganke. Pozorno jih bo moral poslušati, če jih bo hotel rešiti pravilno.

Ko se z otrokom usedete v avto pred začetkom kratke poti, otroku povejte prve tri zavoje, ki jih boste naredili. Medtem ko vozite, prosite otroka, naj vas spomni, kam morate zaviti.

Otroku opišite en dogodek, ki se vam je zgodil v tem dnevu. Prosite ga, da ga ponovi drugemu članu družine. V zgodbo vključite nekaj podrobnosti.

Otroku preberite novo slikanico. Ko končate, mu postavite nekaj specifičnih vprašanj o podrobnostih v zgodbi.

Vključite otroka v peko mafinov ali piškotov. Dajajte mu ustna navodila za posamezen korak v procesu in mu dovolite, da vsak korak dokonča sam.

Dajte otroku nesmiselno (lahko smešno) navodilo in preverite, če bo ugotovil, da gre za šalo. Lahko mu na primer naročite, da si obuje čevlje in nato še nogavice.

Po branju slikanice, ki opisuje nek problem, spodbudite svojega otroka, da vam ta problem opiše in vam ponudi možno rešitev.

Svojemu otroku opišite načrte za prihajajoči vikend. Nato ga vprašajte, kateri del načrta mu zveni najbolj zanimivo.

Svojemu otroku povejte namig o osebi, ki jo dobro pozna (npr. opišite barvo las, višino, spol) in ugotovite, če bo uganil, koga opisujete.

Svojemu otroku preberite kratko knjigo. Nato ga prosite, da zgodbo obnovi drugemu družinskemu članu. Ko konča, mu postavite še dodatna vprašanja o delih zgodbe in podrobnostih, ki jih je morda izpustil.

Dajte svojemu otroku zaporedje enostavnih navodil, kot je »Dvakrat ploskni z rokami, nato trikrat skoči.« Vaš otrok bo moral natančno poslušati, katero dejavnost mora izvesti in kolikokrat jo mora ponoviti.

Ko opazujete svojega otroka, ki sestavlja sestavljanke, mu predstavite pojme »obrni«, »zavrti« in »ravno obratno«. Pokažite mu, kaj katero navodilo pomeni, nato mu pomagajte le z besedami.

S svojim otrokom se igrajte »Rdeča luč, zelena luč«. Ko rečete »rdeča luč«, se mora otrok ustaviti, ko rečete »zelena luč«, se lahko premika.

Ko ste v trgovini, na športni prireditvi ali na letališču, prosite svojega otroka, da ponovi obvestila, ki jih predvajajo po ozvočenju.

Povejte zaporedje treh števil in prosite svojega otroka, da vam jih ponovi v istem vrstnem redu. Dodajte še četrto in peto število, da povečate težavnost naloge.

Recite zaporedje treh nesmiselnih smešnih besed, npr. »fob, fib, fub«, in prosite otroka, naj jih ponovi v pravem zaporedju. Dodajte še četrto in peto besedo za dodaten izziv.

Ko čakate v vrsti ali čakalnici, se igrajte igro »Vidim nekaj...«. Opišite neko stvar v vašem vidnem polju ali povejte prvi glas tega predmeta, otrok pa naj ugiba, kaj imate v mislih. Taki trenutki, ko se običajno dolgočasimo, so odlične priložnosti za vajo vidne diskriminacije in veččin slušnega procesiranja.

Zapojte pesem »Ko si srečen...« skupaj z gibi. Gibe v pesmi lahko tudi zamenjate s svojimi (npr. namesto »zdaj z dlanjo udari v dlan« zapojete »skoči in obrni se«).

Igrajte igro »Čarovnik reče...« in dajte vsakič dve navodili, na primer »skoči in se nato dotakni trebuščka«. Več navodil daste naenkrat, bolj pozoren mora biti vaš otrok.

Zapojte pesem, ki jo vaš otrok dobro pozna, vendar zamenjajte nekaj besed. Izzovite ga, da pozorno posluša in najde spremenjene besede.

Prepričajte se, da otrok vidi vaš obraz, ko mu govorite. Ko gleda vaša usta, ki se med govorjenjem premikajo, bolj natančno sliši in razume, kaj mu govorite.

Če vaš otrok ni pozoren, ko mu nekaj govorite, mu poskusite isto ponoviti tako, da mu zapojete. Ta nepričakovan stil govorjenja bo verjetno pritegnil njegovo pozornost.

Ko svojemu otroku dovolite gledati televizijo, bodite ob njem in čas, ko so na sporedu reklame, izkoristite za pogovor o vsebini oddaje ali občutkih junakov v oddaji.

Namesto da hodite do avta, naročite otroku, naj do avta »skače kot žaba«, »hopsa« ali »skače po eni nogi«.

Igrajte igro, v kateri dajete navodila »desno« ali »levo«, otrok pa se mora odločiti, ali bo dvignil ustrezno nogo ali roko v zrak. Nato zamenjajta vlogi.

Pred odhodom od doma ponovite pravila vedenja, da bi se izognili discipliniranju otroka v javnosti. Medtem ko si na primer oblači jopič, se pogovorita o vaših pričakovanjih glede njegovega vedenja zunaj.

Dajte svojemu otroku ustna navodila za določeno opravilo, na primer pospravljanje postelje. Začnite z navodili z enim korakom in nadaljujte z navodili, ki imajo več korakov.

Svojemu otroku dajte navodilo, naj gre do omare in vam prinese kos oblačila, ki ste ga opisali. Otežite nalogo tako, da mu naročite dva kosa oblačila ali več naenkrat.

Otroku naročite, naj svoje igrače uredi na določen način. Uporabljajte besede, kot so desno, levo, pod, nad, zraven. Na primer: »Postavi medvedka desno od knjige.«

Prosimo svojega otroka, da vam pomaga pospraviti stvari, ki ste jih prinesli iz trgovine. Naročite mu na primer, da postavi konzerve na levo stran police, škatle s kosmiči pa za škatlo s piškoti.

Uporabljajte besedi »levo« in »desno«, kadar je le mogoče, da se otrok navadi na ta dva koncepta. Ko ga oblačite, mu na primer naročite, naj iztegne svojo desno roko, namesto da roko oblečete kar sami.

Svoje zahteve oblikujte tako, da otroku poveste, kako se mora vesti, in ne, kako se ne sme. V muzeju mu na primer namesto »V muzeju ne kričimo« rečemo »V muzeju šepetamo«.

Pri dajanju navodil opisujte, kam naj neko stvar postavi. Na primer: »Prosim, postavi knjigo na mizo in žogo v košaro« namesto »Prosim, umakni knjigo in žogo.«

S svojim otrokom se igrajte igro »Se hecam ali se ne hecam«. Naglas povejte neko poved (npr. »Za kosilo sem jedel sladoled«) in izzovite svojega otroka, da ugane, ali se šalite ali ne.

Na vrh vsake otrokove nogavice napišite črki L oz. R in ga spodbudite, da izbere pravo nogavico za pravo nogo (L za levo in D za desno).

Ko dajete svojemu otroku navodila, jih razdelite na tri korake. Preden začne z dejavnostjo, naj vam ponovi te tri korake.

S svojim otrokom se igrajte igro, v kateri izmenično poimenujete različno hrano. Preden tisti, ki je na vrsti, poimenuje naslednjo hrano, mora ponoviti celotno zaporedje že poimenovane hrane v pravilnem vrstnem redu.

Slušno pozornost lahko vadite ob barvanju pobarvanke. Otroku na primer naročite, naj »fantkovo majico okraši z rdečimi pikami« ali »deklici pobarva lase rjavo«.

Naj vaš otrok pripravi prigrizek, tako da sledi vašim navodilom, na primer: »Najprej vzemi dve rezini kruha. Nato na eno rezino kruha postavi rezino sira, na drugo rezino pa namaži gorčico.«

Recite zaporedje dveh, treh ali štirih besed. Nato prosite svojega otroka, da jih ponovi v pravilnem vrstnem redu. Podaljšujte zaporedje besed, da bo igra večji izziv.

Igrajte se igro »pospravljanja«, tako da otroku naročite, naj pospravi po dve igrači hkrati. Obe navodili dajte istočasno in mu pustite, da se odloči, kaj bo pospravil najprej in kaj potem.

Dovolite svojemu otroku, da pripravi mizo. Povejte mu, da vilice postavimo levo od krožnika, žlice desno, kozarce za krožnik.

Če otrok ignorira vaše navodilo, poskusite s šepetanjem. Sprememba načina govora bo verjetno pritegnila njegovo pozornost.

Navadite se, da vsako navodilo ali prošnjo izrečete le enkrat. Vaš otrok se bo sčasoma naučil, da navodil ne ponavljate in bo začel poslušati že pri prvem navodilu.